

Ha valaki veszi a fáradságot és megnézi **Ghyczy György** festőművész honlapját, láthatja, hogy a nyomdai, könyvművészeti és grafikai tapasztalatokkal egyaránt rendelkező igen termékeny alkotó elsősorban technikai-műfaji alapon rendezte eddigi életművét. Ám azon belül, hogy éppen akrillal, pasztellel, akvarellal, rajzzal, monotípiával vagy borszűrő papírra páccal és tussal készíti munkáit, már tematikai egységekbe terelgeti sorozatait. Így megismerkedhetünk például a Duna-menti Ercsin és a tolnai-hegyháti Dúzsón készített kvázi tájkép-ciklusával is. Ghyczy ez utóbbiakból hozott jó néhány darabot erre a tárlatra, amelyek akrillal, illetve grafit és frottázs technikával készültek. Igen, mondhatni, tájképek ezek. De valójában valami egészen sajátos elgondoláson alapuló, sokkal inkább *majdnem*, mint valóságos tájképek. Tehát kevesebbek is, mások is, többek is a hagyományos tájképábrázolásoknál. Tudniillik mindenhol érződik rajtuk a forrás, az eredet mikéntje, az előtanulmányok, a benyomások, a vázlatozások és analízisek sokasága. Amint ezt főleg a bravúrosan könnyed, expresszív és majdnem természetes pasztell és akvarell képein is tapasztalhatjuk. A végkifejletük azonban már valami öncélú, öntörvényű esztétikai megnyilatkozássá, hovatovább saját logikával rendelkező stílustörvénnyé válik. Tudniillik Ghyczy vonalakká, színes sávokká, dekoratív síknégyzetekké, téglalapokká, csíkokká töri, bontja a földrajzi tájat, a szűkebb és tágabb falusi környezetet, s azután ezeket az elemeket egy hagyományosnak mondható távlatossággal, felülnézetséggel, vagy majdnem felülnézetséggel geometrizáló rendbe foglalva újra összerakja, összeszerkeszti. Innen ered tehát akrilképeinek tektonikussága, kert-, pókháló-, térkép-, rongyszőnyeg- és gobelinszerűsége. S ezek víziószerű üveglakokra, majdnem absztrakt mozaikfelületekre, okos gyermekrajzokra, illetve horizontális, hullámos vagy gyűrt erőterekre emlékeztetnek bennünket.

A művész *tájtörténetek*nek nevezi képeit. Alighanem jogosan, hiszen ő a motorja, működtetője, mozgatója, irányítója, teremtője azoknak a geometrikus-organikus elemszerkezeteknek, amelyek új és új szubjektív történésekké, tájesszenciákká állnak össze. A föld, a mező, a hegy, a domb, a kert, a dűlő madártávlatos, sávos tektonikájába persze itt-ott belekerül egy-egy elvontabb tárgyi motívum is – a fáé, ágé, karóé, kerítésé, villanypóznáé, házé, templomé, virágé, napé stb. –, de ezeknek írásjelszerűsége azonban nem átfogalmazza, inkább csak átérzékenyíti a meglévő képi struktúrát. És a színek jelentősége is átértelmeződik. Tudniillik egyrészt megőrzik a természetre utaltságukat, másrészt elszakadva a látványvilágtól jelképes értelmet, érzelmi-gondolati, hogy ne mondjuk, mitológiai töltést kapnak. Nem tudok szebbet és pontosabbat kitalálni: Ghyczy képeinek van valami haikuszerűsége. Tájtörténetei egyszerre a konkrét pillanat benyomásainak sűrítmenyei, valamint a végtelen idő fonálának megragadásai. Bennük a külső világ jelenségei, felvillanásai életfilozófiává, lélekrezdüléssé, továbbépíthető toposszá, szellemi tartalommal, gondolattá alakulnak át. Finom fekete-fehér ceruzarajzai is, amelyek az átdörzsölt festményfelület-részleteket használják inspirációs forrásul, ezt a világot folytatják, ebben a személyes univerzumban élnek, mozognak.

Novotny Tihamér